

Motorstyrelsen

Borger- og retssikkerhedschefen

Copenhagen Towers 1
Hannemanns Allé 25
2300 København S

Telefon 72 22 25 25
retssikkerhed@skatteforvaltningen.dk

skatteforvaltningen.dk/retssikkerhed

30. august 2021

Vores sagsnr. 20-1374812

Borger- og retssikkerhedschefens gennemgang af visse forhold på eksportområdet

På baggrund af konkrete henvendelser fra bileksportører om visse forhold i forbindelse med udbetaling af eksportgodtgørelse besluttede jeg at indlede en drøftelse med Motorstyrelsen med henblik på at se nærmere på, om der mere generelt på eksportområdet er forhold i Motorstyrelsens processer, procedurer, kommunikation mv., der eventuelt kan ændres eller forbedres.

Den 3. februar 2021 anmodede jeg om en generel redegørelse vedrørende eksportgodtgørelse fra Motorstyrelsen om følgende forhold:

1. Ensartede afgørelser
2. Skærpelse af praksis
3. Sagsbehandlingstid
4. Orientering om sagsbehandlingstid og opfølgning herpå
5. Rentekomensation

Motorstyrelsen fremsendte en redegørelse den 9. marts 2021 og yderligere en supplerende redegørelse den 12. maj 2021. Derudover har mit sekretariat modtaget oplysninger af uddybende karakter vedrørende rentegodtgørelse.

Ad 1) Ensartede afgørelser

Bileksportørerne har rejst kritik af, at Motorstyrelsen i strid med lighedsgrundsætningen træffer uensartede afgørelser i ensartede sager.

Motorstyrelsen har i sin redegørelse af 9. marts 2021 redegjort for styrelsens interne arbejdsgange og processer, herunder styrelsens arbejde med 'Proceskortlægning', 'Vidende-lig' og 'Intern kvalitetssikring', der bidrager til at sikre ensartet praksis på tværs af enhederne i Motorstyrelsen.

Det fremgår heraf, at Motorstyrelsen har kortlagt og samlet styrelsens proces- og arbejdsbeskrivelser i et digitalt værktøj, hvor alle medarbejdere har adgang. Det oplyses desuden, at samtlige procesbeskrivelser er kvalitetssikret og godkendt af styrelsens juridiske enhed, og at disse procesbeskrivelser ajourføres årligt.

Motorstyrelsen har oplyst, at der løbende afholdes tværfaglige møder om relevante sager og problemstillinger vedrørende eksportområdet med sagsbehandlere og repræsentanter fra

styrelsens juridiske enhed. Desuden oplyses det, at styrelsen i almindelighed arbejder med videndeling med henblik på at sikre ensartet og korrekt opgaveløsning.

Endelig oplyses det, at der som led i Motorstyrelsens driftsstyring foretages løbende intern kvalitetssikring af sagsbehandlingen, hvor fastlagte processer gennemgås blandt andet med henblik på at understøtte og sikre en korrekt og ensartet opgaveopgavevaretagelse.

Jeg finder, at Motorstyrelsen har foretaget en række hensigtsmæssige tiltag med henblik på at sikre, at der på tværs af styrelsen træffes ensartede afgørelser. Jeg har derfor ikke konkrete bemærkninger, men forudsætter, at Motorstyrelsen fortsætter arbejdet med kvalitetssikring af sagsbehandlingen og sikring af ensartethed i styrelsens afgørelsesvirksomhed.

Ad 2) Skærpelse af praksis

Bileksportørerne har overfor mig kritiseret, at Motorstyrelsen efter bileksportørernes opfattelse har skærpet praksis uden varsel og med tilbagevirkende kraft samt at offentliggørelse heraf er sket i et nyhedsbrev. Jeg har på den baggrund anmodet Motorstyrelsen om *generelt* at redegøre for styrelsens overvejelser i forbindelse med opstramningen af dokumentationskrav mv., herunder hvilke overvejelser man har gjort sig om, hvorvidt der er tale om praksisændringer eller præcisering af praksis. Desuden er Motorstyrelsen anmodet om at redegøre for, hvilket overvejelser man har gjort sig i forbindelse med offentliggørelse og vejledning af sådanne opstramninger.

Motorstyrelsen har om den konkrete sag i sin redegørelse af 9. marts 2021 oplyst, at styrelsen ikke vurderer, at der var tale om en praksisskærpelse, men derimod en præcisering af praksis, da styrelsen i et nyhedsbrev tilkendegav, hvorledes reglerne inden for det pågældende område skulle forstås.

Motorstyrelsen har mere generelt oplyst, at styrelsens øgede fokus på eksportområdet har baggrund i Skatteministeriets evaluering af eksportgodtgørelsesordningen i 2018 og opmærksomhedspunkter, der fremkom af undersøgelsen.

Det oplyses, at der ikke er kommet nye regler på området, men at flere eksportører har følt, at Motorstyrelsen har ændret praksis, fordi styrelsen, i forbindelse med, at styrelsen blev oprettet, har haft bedre mulighed for at foretage mere dybdegående kontroller af, at betingelserne for udbetaling af eksportgodtgørelse har været opfyldt. Denne dybdegående kontrol er i overensstemmelse med reglerne i registreringsafgiftsloven og opkrævningsloven, men der har ikke tidligere har været samme fokus på at kontrollere, at denne betingelse var opfyldt. Motorstyrelsen oplyser på den baggrund, at der før styrelsen blev etableret, har været tilfælde, hvor der er sket udbetaling af eksportgodtgørelse for køretøjer, som endnu ikke var udført af landet, og at nogle selvanmeldere derfor har været af den opfattelse, at dette var gældende praksis.

Jeg kan ikke tage stilling til konkrete afgørelser, og jeg kan derfor ikke udtale mig om, hvorvidt der er tale om en skærpelse af praksis eller en præcisering af praksis i den konkrete situation. Dette må således behandles i det almindelige klagesystem.

Mere generelt bør Motorstyrelsen være opmærksom på, at det kan have konsekvenser, såfremt Motorstyrelsen (tidligere SKAT) kan siges at have haft en fast administrativ praksis, som ikke har været i overensstemmelse med loven, hvorefter man efter etableringen af Motorstyrelsen ændrer praksis således, at den stemmer overens med loven.

Således antages det, at en borger ikke kan have en berettiget forventning om at opnå eller fastholde en retsstilling, der er i åbenbar modstrid med lovgivningen. Men hvis det derimod

ikke er åbenbart, at en myndigheds fortolkning eller anvendelse af loven er forkert, vil borgerens forventninger kunne føre til, at myndigheden er afskåret fra at træffe en afgørelse, der skuffer disse forventninger, jf. Forvaltningsret af Niels Fenger, side 364 f.

For så vidt angår spørgsmålet om offentliggørelse af en præcisering af praksis i et nyhedsbrev, er det min vurdering, at Motorstyrelsen konkret bør overveje, hvorvidt det er formålstjenligt at oplyse om en præcisering af praksis i form af et nyhedsbrev eller om et styresignal er bedre egnet til opfyldelse af formålet. Det afhænger af en række faktorer, herunder fx karakteren af præciseringen af praksis og hvordan praksis er beskrevet i Den Juridiske Vejledning.

Ad 3) Sagsbehandlingstid

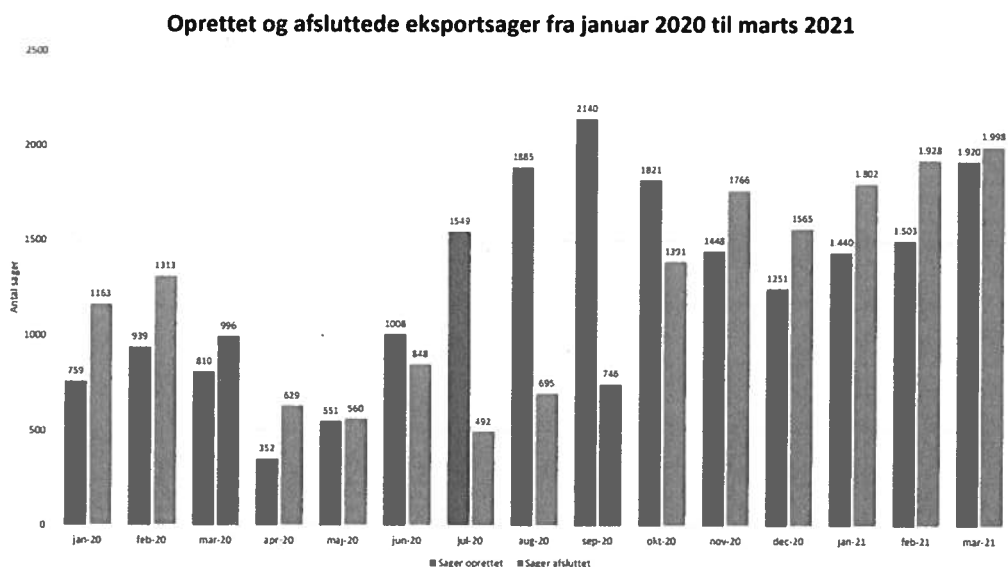
Bileksportørerne har i deres henvendelser til mig kritiseret Motorstyrelsens sagsbehandlingstid for så vidt angår visitering af sager og i forhold til overholdelse af 9 ugers-fristen for udbetaling af eksportgodtgørelse.

Bileksportørerne har blandt andet fremført, at man i en række sager har oplevet, at den indsendte eksportdokumentation har afventet godkendelse af Motorstyrelsens visiteringsfunktion i længere perioder. Herudover kritiserer bileksportørerne ligeledes Motorstyrelsen for ikke at overholde en lovbestemt sagsbehandlingsfrist på 9 uger i forbindelse med udbetaling af eksportgodtgørelsen.

Jeg har i forlængelse heraf anmodet Motorstyrelsen om relevant statistik for udviklingen i sagsbehandlingstiden og udviklingen i antallet af indkomne, afgjorte og ubehandlede sager, samt oplysninger om allerede iværksatte initiativer og nye tiltag.

Motorstyrelsen har generelt oplyst, at styrelsen, i forbindelse med, at selvanmelderordningen ved eksport af brugte køretøjer blev afskaffet pr. 1. juli 2020, har behandlet markant flere sager om eksportgodtgørelse i andet halvår af 2020.

Antallet af modtagne og afsluttede sager om værdiansættelse i perioden januar 2020 til marts 2021 fremgår af denne tabel fra Motorstyrelsen:

Visitationstiden

Det fremgår af den supplerende redegørelse, som fremsendt af Motorstyrelsen den 12. maj 2021, at visitationstiden stiger markant i 2. halvår 2020. Det gælder både liggetiden fra modtagelsen af fyldestgørende dokumentation og indtil videresendelse til værdiansættelse, som i oktober 2020 i gennemsnit var på 34,9 dage, og liggetiden fra modtagelse af dokumentation første gang og frem til at der anmodes om yderligere dokumentation eller sagen sendes direkte videre til værdiansættelse, hvor den gennemsnitlige liggetid var 41,8 dage i oktober 2020. I april var de gennemsnitlige liggetider på disse to områder faldet til henholdsvis 2,2 dage og 2,1 dage.

Motorstyrelsen har endvidere oplyst, at sagsbehandlingstiden i andet halvår af 2020 ikke var tilfredsstillende, og at styrelsen iværksatte en række initiativer for at nedbringe sagsbehandlingstiden. Blandt andet har styrelsen revurderet processen for visitering af dokumentationen med henblik på at sikre en effektiv sagsbehandling. Det betyder blandt andet, at medarbejderne i større grad arbejder med ensartet materiale, og dermed hurtigere kan vurdere, om dokumentationen opfylder betingelserne for eksportgodtgørelse. Derudover er der foretaget et generelt kompetenceløft blandt de medarbejdere, der validerer eksportdokumentation.

Jeg er enig med Motorstyrelsen i, at sagsbehandlingstiden i forbindelse med visitering var utilfredsstillende i andet halvår af 2020. Jeg har dog noteret sig, at Motorstyrelsen har iværksat en række tiltag, som har betydet, at sagsbehandlingstiden i foråret 2021 var nedbragt til et tilfredsstillende niveau.

Sagsbehandlingstiden ved værdiansættelse

Indledningsvis bemærkes det, at Motorstyrelsen i sin redegørelse af 9. marts 2021 oplyser, at det følger af registreringsafgiftsloven § 7 c, stk. 2, at Motorstyrelsen skal udbetale eksportgodtgørelse til køretøjets ejer senest 9 uger efter, at Motorstyrelsen har modtaget dokumentation for, at betingelserne for udbetaling af eksportgodtgørelse er opfyldt.

For så vidt angår sagsbehandlingstiden for selve vurderingen af værdifastsættelsen og udbetalingen af eksportgodtgørelse oplyser Motorstyrelsen i redegørelse af 9. marts 2021, at styrelsen tilstræber, at alle anmodninger om eksportgodtgørelse behandles inden for 9 uger fra det tidspunkt, hvor styrelsen har modtaget den nødvendige dokumentation. Det betyder ifølge Motorstyrelsen blandt andet, at man løbende udsøger sager, der nærmer sig fristen med henblik på at behandle disse inden for fristen.

Motorstyrelsen har i redegørelsen af 9. marts 2021 oplyst, at den gennemsnitlige sagsbehandlingstid i 2020 – fra Motorstyrelsen modtog den nødvendige dokumentation til eksportgodtgørelsen var udbetalt – udgjorde cirka 6 uger. Motorstyrelsen har i samme redegørelse oplyst, at sagsbehandlingstiden var længst i efteråret 2020, hvor den gennemsnitlig udgjorde cirka 8 uger. Styrelsen oplyser, at sagsbehandlingstiden i efteråret ikke var tilfredsstillende, og styrelsen har derfor iværksat en række initiativer med henblik på at nedbringe sagsbehandlingstiden.

Det fremgår af Motorstyrelsens redegørelse af 12. maj 2021, at sagsbehandlingstiden – fra Motorstyrelsen modtog den nødvendige dokumentation til eksportgodtgørelsen var udbetalt – i foråret 2021 er faldet i forhold til efteråret 2020. Således var den gennemsnitlige sagsbehandlingstid 65 dage i januar måned 2021, mens den var faldet til 40 dage i marts måned 2021.

Som det fremgår af tabellen ovenfor har der været en betydelig stigning i antallet af anmodninger om værdiansættelse fra juli måned 2020. Det er min opfattelse, at Motorstyrelsen i

efteråret 2020 har haft ikke ubetydelige udfordringer med ekspedition af disse mange anmodninger om eksportgodtgørelse, hvilket har medført en utilfredsstillende lang sagsbehandlingstid i andet halvår af 2020.

Jeg noterer mig, at Motorstyrelsen efterfølgende har iværksat en række tiltag med henblik på en generel forbedring af styrelsens sagsbehandling inden for dette område, hvilket jeg samlet set finder positivt. Disse tiltag synes således at have medført, at sagsbehandlingstiden har været faldende i foråret 2021, ligesom der i denne periode bliver afgjort flere sager end der kommer ind, således at antallet af verserende sager falder.

Jeg finder dog anledning til at bemærke, at sagsforløbet er et godt eksempel på, at det er meget væsentligt, at myndigheder i forbindelse med regelændringer meget nøje overvejer, hvilken betydning disse ændringer har for ressourceforbruget i den pågældende myndighed.

Ad 4) Orientering om sagsbehandlingstid og opfølgning herpå

Motorstyrelsen bliver i henvendelserne fra bileksportørerne kritiseret for, at styrelsen ikke oplyser om forventet sagsbehandlingstid, og at styrelsen ligeledes ofte undlader at besvare henvendelser fra bileksportører om forventet sagsbehandlingstid.

Jeg har derfor anmodet Motorstyrelsen om at redegøre for styrelsens processer og procedurer i forbindelse med orientering om forventet sagsbehandlingstid i de pågældende sager. Herudover er Motorstyrelsen ligeledes blevet anmodet om at redegøre for, hvordan der følles op på overskridelse af tidligere udmeldt sagsbehandlingstid, og hvorledes styrelsen behandler forespørgsler og rykkere fra bileksportørerne. Motorstyrelsen blev ligeledes anmodet om at oplyse, hvorvidt styrelsen havde iværksat eller planlagt initiativer i relation her til.

Motorstyrelsen har i sin redegørelse af 9. marts 2021 og i sin supplerende redegørelse af 12. maj 2021 besvaret ovenstående anmodning.

Det fremgår af den supplerende redegørelse af 9. marts 2021, at der automatisk sendes en kvittering, når en borger eller virksomhed anmoder om værdifastsættelse i Motorregisteret, hvori der henvises til de vejledende sagsbehandlingstider på www.skat.dk. Jeg finder i den forbindelse anledning til at opfordre Motorstyrelsen til at overveje, hvorvidt det er formålstjenligt at henvise til vejledende sagsbehandlingstider, når der rettelig er tale om lovbestemte sagsbehandlingsfrister.

Motorstyrelsen oplyser desuden i deres supplerende redegørelse af 12. maj 2021, at der generelt har været en uensartet praksis vedrørende orientering om sagsbehandlingstider og fristoverskridelser. Desuden har Motorstyrelsen oplyst, at skriftlige henvendelser fra borgere og virksomheder ikke i alle tilfælde er blevet besvaret af styrelsen.

Jeg finder i forlængelse heraf anledning til at henlede Motorstyrelsens opmærksomhed på, at det følger af vejledning om forvaltningsloven pkt. 207, at en forvaltningsmyndighed bør underrette en sagspart, hvis behandlingen af den pågældende sag vil tage længere tid end sædvanligt. Det betyder blandt andet, at hvis styrelsen ikke kan træffe afgørelse inden for en måned fra modtagelse af sag, skal styrelsen sende en kvitteringskrivelse og heri oplyse forventet sagsbehandlingstid. Styrelsen skal ligeledes underrette borger eller virksomhed, hvis styrelsen ikke kan træffe afgørelse indenfor den udmeldte sagsbehandlingstid. Det følger tillige af vejledning om forvaltningsloven pkt. 208, at rykkere fra en sagspart, som er rimeligt begrundet i sagsbehandlingstiden i almindelighed bør besvares med det samme, herunder med oplysning om, hvornår forvaltningsmyndigheden regner med, at der kan foreligge en afgørelse. Det betyder således, at når en borger eller virksomhed henvender sig til

Motorstyrelsen og rykker for svar eller afgørelse af sin sag, så skal styrelsen besvare sådanne henvendelser uden unødigt ophold.

Motorstyrelsen har oplyst, at der er iværksat et prioriteret arbejde med at implementere processer, der imødekommer problemstillingen vedrørende en uensartet praksis om orientering af borgere og virksomheder om sagsbehandlingstider og fristoverskridelser. Styrelsen oplyser desuden i redegørelsen af 9. marts 2021, at det i efteråret 2020 er blevet indskærpet over for styrelsens medarbejdere, at borgere og virksomheder løbende skal holdes opdateret om status i igangværende sager, og at styrelsens medarbejdere skal følge op på henvendelser fra borgere og virksomheder. Jeg noterer mig, at Motorstyrelsen har iværksat et arbejde med forbedring af styrelsens sagsbehandling inden for dette emne.

Samlet set er det dog min vurdering, at Motorstyrelsens mangelfulde underretning om sagsbehandlingstider og underretninger om fristoverskridelser, herunder manglende besvarelse af henvendelser fra borgere og virksomheder, har været kritisabel. Jeg har herved også tilagt det vægt, at denne mangelfulde underretning er sket i en periode, hvor der netop har været store, generelle udfordringer med sagsbehandlingstiden, og hvor det derfor har været særlig vigtigt at have processer mv. på plads i relation til underretning.

På baggrund heraf skal jeg desuden opfordre Motorstyrelsen til at gennemgå deres processer for underretning om sagsbehandlingstid på styrelsens andre områder med henblik på at sikre, at de forvaltningsretlige regler er opfyldt.

Ad 5) Rentegodtgørelse

Bileksportørerne har i henvendelserne til mig kritiseret Motorstyrelsen for – i sager hvor styrelsen har overskredet sagsbehandlingsfristen i registreringsloven § 7 c, stk. 2 – at virksomheder, der anmoder om eksportgodtgørelse, ikke modtager en opgørelse af beregningen af rentegodtgørelsen i forbindelse med udbetalingen heraf.

Det fremgår af Motorstyrelsens redegørelse af 9. marts 2021, at Skatteforvaltningen er forpligtet til at udbetale rentegodtgørelse i de tilfælde, hvor udbetaling af eksportgodtgørelse ikke har fundet sted inden for den lovbestemte sagsbehandlingsfrist som fastsat i registreringslovens § 7 c, stk. 2. Motorstyrelsen oplyser i sin redegørelse af 9. marts 2021, at beregningen af rentegodtgørelse sker i Skatteforvaltningens it-system SAP38 på baggrund af oplysninger fra Det Digitale Motorregister, og at varetagelsen af regnskabsfunktionen i den forbindelse er henlagt til Skattestyrelsen.

Det fremgår af samme redegørelse, at Skattestyrelsen oplyser, at renteberegningen ikke fremsendes til modtageren af rentegodtgørelsen, men at selve renteberegningen findes som et internt bilag i regnskabssystemet. Det oplyses tillige i redegørelsen af 9. marts 2021, at der i forbindelse med udbetalingen af rentegodtgørelsen fremgår en adviserings tekst, der henviser til enten det pågældende køretøjs stelnummer eller sagens journalnummer. Det fremgår ligeledes af førnævnte redegørelse, at Skattestyrelsen har oplyst, at det er forbundet med mærkbare ressourcer, hvis renteberegningen skal medsendes. Jeg formoder, at der er tale om en afvejning af administrative hensyn, herunder de ressourcemæssige omkostninger forbundet med fremsendelse af rentegodtgørelse i forhold til den værdi fremsendelse af renteberegningsgrundlaget vil have for modtageren af rentegodtgørelsen.

Når Skatteforvaltningen foretager beregning og udbetaling af rentegodtgørelse, har det karakter af faktisk forvaltningsvirksomhed, jf. Den Juridiske Vejledning A.A.12.3. Det betyder, at der ikke træffes afgørelse i den forbindelse, og at der således ikke er et tilhørende begrundelseskrav.

Jeg finder på den baggrund ikke anledning til at foretage mig yderligere i den henseende.

Jeg henstiller dog til, at der er opmærksomhed om forpligtelsen til at vejlede om klagemulighed, såfremt borgere og virksomheder henvender sig i forbindelse med spørgsmål til rentegodtgørelsen.

Venlig hilsen

A handwritten signature in black ink, consisting of a large, stylized 'N' followed by a smaller 'Pii'.

Nicolai Pii

Borger- og retssikkerhedschef